Lietas Nr. A420407213
Lietas arhīva Nr. AA43-1424-15/8

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2015.gada 19.novembrī
Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente I.Kaļiņina,
tiesnese S.Liniņa un tiesnese U.Mihailova
rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2013.gada 3.maija lēmuma Nr.11-8/4384 atcelšanu, sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2014.gada 25.jūlija spriedumu.
Aprakstošā daļa
[1] Pieteicējam /pers. A/ no 1997.gada 25.septembra bija piešķirta Latvijas vecuma pensija, bet no 2008.gada 1.jūnija – piemaksa pie vecuma pensijas. Ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (turpmāk – aģentūra) 2013.gada 3.maija lēmumu Nr.11-8/4384 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) pieteicējam pārtraukta vecuma pensijas un piemaksas pie vecuma pensijas izmaksa. Pārsūdzētais lēmums pamatots ar likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42.1punktu, un apsvērumu, ka, izslēdzot periodu, kas ņemts vērā, piešķirot gan Latvijas pensiju, gan Krievijas izdienas pensiju, pieteicēja Latvijas apdrošināšanas stāžs ir mazāks nekā likuma „Par valsts pensijām" 11.panta pirmajā daļā noteiktais nepieciešamais minimālais apdrošināšanas stāžs (10 gadi), lai pieteicējam būtu tiesības arī uz Latvijas vecuma pensiju.

[2] Pieteicējs vērsās ar pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot pārsūdzēto lēmumu atcelt. Pieteikums un tā papildinājumi pamatoti ar turpmāk minētajiem apsvērumiem.
[2.1] Likumā „Par valsts pensijām" nav definēts jēdziens „citas valsts pensija". Nav pamata uzskatīt, ka jēdzienā „citas valsts pensija" iekļautas arī ārvalstu izdienas pensijas. Jēdzieni „valsts pensija" un „izdienas pensija" būtiski atšķiras. Pieteicējam ir piešķirta Krievijas Federācijas militārā pensija, kas ir izdienas pensija.
[2.2] Ja tiek uzskatīts, ka likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42.1punkts regulē arī ārvalsts izdienas pensiju izmaksas kārtību, jāņem vērā ārvalsts izdienas pensijas piešķiršanas īpatnības, īpaši kalendāra stāža uzskaiti. Strīdīgais apdrošināšanas periods neietekmē militāras pensijas piešķiršanas faktu. No likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42.1punkta arī izriet, ka šī norma piemērojama tikai gadījumos, kad citas valsts pensija ir piešķirta pēc Latvijas vecuma pensijas piešķiršanas. Tātad likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42.1punkts uz pieteicēju nav attiecināms.
[2.3] Pārsūdzētajā lēmumā nav ņemts vērā tas, ka likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42.1punkts noteic, ka pensijas pārrēķināšana (pārtraukšana) pieļaujama tikai gadījumā, ja Saeimas apstiprinātajos starptautiskajos līgumos nav noteikts citādi. Šo nosacījumu nedrīkst interpretēt sašaurināti kā tikai specializēto līgumu sociālās drošības jomā.
[2.4] Aģentūra nepamatoti piemēro Krievijas Federācijas Valdības un Latvijas Republikas Valdības vienošanās par Latvijas Republikas teritorijā dzīvojošo Krievijas Federācijas militāro pensionāru un viņu ģimenes locekļu sociālo aizsardzību (turpmāk – Vienošanās) 9.pantu. Šī norma konkrētajā gadījumā pienākumu uzliek Krievijas pusei, tā neparedz tiesības Latvijas Republikai rīkoties ar piešķirto pensiju arī gadījumos, kad Krievijas Federācija Vienošanos nepilda. Aģentūra nedrīkst rīkoties vienpusēji.
Tāpat no Vienošanās nav skaidrs, par kādiem „kompetentiem orgāniem" un par kāda veida pensiju „par Latvijas Republikas līdzekļiem" ir runa. Vienošanās tekstā jēdziens „pensija" ir saprotams kā militārā, nevis vecuma vai invaliditātes pensija.
[2.5] Attiecībā uz pieteicēju jāpiemēro Latvijas Republikas un Krievijas Federācijas 2007.gada 18.decembra līgums par sadarbību sociālās drošības jomā (turpmāk – Līgums), jo tā 3.panta trešajā daļā noteiktais Līguma piemērošanas ierobežojums attiecas tikai uz tām personām, kuras ir aktīvajā militārajā dienestā brīdī, kad rodas tiesības uz pensiju. Līgums neparedz to abu valsts pensiju, kas bija piešķirtas pirms līguma spēkā stāšanās 2011.gada 19.janvārī, pārrēķināšanu.
[2.6] Pieteicējs varēja paļauties, ka aģentūras rīcība, piešķirot viņam valsts vecuma pensiju uz mūžu, bija konsekventa un likumīga. Pieteicējs, lūdzot piešķirt vecuma pensiju, bija norādījis, ka saņem arī Krievijas Federācijas izdienas pensiju. Nav pamatots viedoklis, ka pieteicējam Latvijas vecuma pensija piešķirta ar papildu nosacījumu, kas paredz pārtraukt pensijas izmaksu vai samazināt tās apmēru.
[2.7] Pārsūdzētais lēmums ierobežo pieteicējam Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1., 91., 105. un 109.pantā garantētās tiesības.
Jāņem vērā, ka pensijas apmēra samazinājums, tikai pamatojoties uz faktu, ka bijušajiem militārdienesta pensionāriem ir papildus iztikas avots ārzemju pensijas veidā, nostāda pieteicēju nevienlīdzīgā situācijā, piemēram, ar pensionāriem, kuri papildus pensijai saņem kapitāla (akciju un kapitāldaļu dividendes, obligācijas, vērtspapīri un fondi), procentu (depozīti un aizdevumi), īpašuma nomas un īres ienākumus.
[3] Ar Administratīvās rajona tiesas 2014.gada 25.jūlija spriedumu pieteicēja pieteikums noraidīts. Spriedums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.
[3.1] Aģentūra 1997.gada 25.septembrī izdeva pieteicējam labvēlīgu administratīvo aktu, ar kuru pieteicējam piešķīra Latvijas Republikas vecuma pensiju. No 2006.gada 1.janvāra [acīmredzami domāts no 2008.gada 1.jūnija] pieteicējam tika piešķirta piemaksa pie vecuma pensijas. No 2013.gada 1.aprīļa pārtraukta vecuma pensijas un piemaksas pie vecuma pensijas izmaksa.
[3.2] Vienošanās mērķis ir nodrošināt Krievijas Federācijas militārpersonu (militāro pensionāru) un viņu ģimenes locekļu, kuri pastāvīgi dzīvo un kuriem būtu tiesības dzīvot Latvijas Republikas teritorijā, sociālo aizsardzību. No Vienošanās 7.panta, kā arī Krievijas Federācijas 1998.gada 27.maija federālā likuma „Par militārpersonu statusu" normām secināms, ka primāri visus jautājumus, kas saistīti ar militāro pensionāru pensijām un pabalstiem (pensiju un pabalstu noteikšana, pārrēķināšana un izmaksa), risina Krievijas Federācijas iestādes, sadarbojoties ar Latvijas Republikas kompetentajām iestādēm.
Atbilstoši Vienošanās 9.pantam Latvijas Republika ir tiesīga piešķirt Krievijas Federācijas militārpersonai arī Latvijas Republikas valsts pensiju. Gadījumos, kad persona saņem pensiju no abām valstīm, Krievijas Federācijai ir tiesības apturēt pensijas, kas militārpersonai piešķirta pirms Latvijas

pensijas piešķiršanas, izmaksu uz laiku, kamēr persona saņem Latvijas pensiju.
Nav šaubu, ka Vienošanās 9.panta mērķis ir novērst situācijas, kad bijušajām militārpersonām par vienu un to pašu apdrošināšanas periodu pensijas tiktu maksātas gan no Latvijas Republikas budžeta, gan Krievijas Federācijas budžeta. Līdz ar to pieteicējam nebija tiesiska pamata paļauties, ka viņš vienlaicīgi par vienu un to pašu apdrošināšanas periodu varētu saņemt divu valstu pensijas. Situācija, kad persona par vienu un to pašu apdrošināšanas periodu saņem pensiju divās valstīs, ir pretrunā ar vispārpieņemtiem principiem sociālās aizsardzības jomā. Šāda situācija ir arī netaisnīga pret tām personām, kas saņem pensiju tikai vienā valstī par konkrētu apdrošināšanas stāžu. Tādējādi tiesiskās vienlīdzības princips prasa, lai situācija būtu atrisināta taisnīgi un nevienai personai nebūtu priekšrocības pret citām personām, ja tās atrodas salīdzināmos apstākļos. Nav saskatāmi loģiski apsvērumi tam, kāpēc pret pieteicēju būtu jāpastāv atšķirīgai attieksmei situācijā, kad viņš saņem pensiju divās valstīs par vienu un to pašu apdrošināšanas periodu, salīdzinājumā ar personām, kas saņem pensiju vienā valstī par attiecīgu apdrošināšanas stāžu. Pārrēķinot pensiju un izslēdzot no tās apdrošināšanas stāžu, par kādu pieteicējs jau saņem pensiju no Krievijas Federācijas, valsts ir nodrošinājusi tiesiskās vienlīdzības principa ievērošanu attiecībā pret pārējiem valsts vecuma pensijas saņēmējiem, kas saņem vecuma pensiju par konkrētu apdrošināšanas stāžu vienā valstī.
[3.3] Vienošanās nesatur nosacījumus attiecībā uz līgumslēdzēju valstu pensiju piešķiršanu, pensiju apmēru, kā arī pensiju pārrēķināšanu, tostarp regulējumu, kā jārīkojas situācijās, kad persona par vienu un to pašu periodu saņem abu valstu pensijas. Līdz ar to pensiju piešķiršana, pensiju pārskatīšana un citi ar pensijām saistīti jautājumi risināmi saskaņā ar nacionālajiem tiesību aktiem.
[3.4] Atbilstoši likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42.1punktam, ja personai ir piešķirta citas valsts pensija par apdrošināšanas periodiem, kas ņemti vērā, piešķirot vai pārrēķinot Latvijas pensiju, Latvijas pensija pārrēķināma vai tās izmaksāšana pārtraucama, šos periodus izslēdzot, ja regulā Nr.883/2004 vai Saeimas apstiprinātajos starptautiskajos līgumos nav noteikts citādi. Ja apdrošināšanas stāžs tiek pārskatīts, tad saskaņā ar Ministru kabineta 2008.gada 16.decembra noteikumu Nr.1024 „Noteikumi par ikmēneša piemaksu pie vecuma un invaliditātes pensijas" (turpmāk – noteikumi Nr.1024) 7.punktu vienlaikus ar pensijas apmēra pārskatīšanu pārskata arī piemaksas apmēru.
Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 29.aprīļa regula (EK) Nr.883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu pieteicēja gadījumā nav piemērojama.
Tā kā likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42.1punkts tieši paredz Latvijas pensijas pārrēķināšanu vai izmaksāšana pārtraukšanu, ir iestājušies Administratīvā procesa likuma 85.panta otrās daļas 1.punkta nosacījumi, kas ir par pamatu iepriekš izdota labvēlīga tiesiska administratīvā akta atcelšanai. Līdz ar to aģentūra pamatoti no pieteicēja apdrošināšanas stāža izslēdza tos periodus, par kuriem pieteicējs jau saņem pensiju no Krievijas Federācijas.
[3.5] Saskaņā ar likuma „Par valsts pensijām" 11.panta pirmo daļu un pārejas noteikumu 8.2punktu tiesības uz vecuma pensiju ir personām, kuru apdrošināšanas stāžs nav mazāks par 10 gadiem. Pieteicēja apdrošināšanas stāžs ir mazāks par 10 gadiem, līdz ar to viņam nav tiesību uz Latvijas vecuma pensiju, un piešķirtās pensijas izmaksa pārtraucama. Secīgi pieteicējam nav arī tiesību saņemt piemaksu pie vecuma pensijas.
[3.6] Nav pamatots pieteicēja arguments, ka likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42.1punkts uz viņu nav attiecināms, jo minimālais Krievijas Federācijas izdienas pensijas piešķiršanai nepieciešamais stāžs ir 20 gadi un līdz ar to pieteicējam būtu tiesības uz šādu pensiju arī tad, ja izdienas stāžā netiktu ieskaitīti Latvijas valsts vecuma pensijas piešķiršanā vērā ņemtie periodi.
No Krievijas Federācijas 1993.gada 12.februāra likuma „Par pensiju nodrošināšanu personām, kuras bijušas karadienestā vai dienējušas iekšlietu iestādēs, un šo personu ģimenēm" 14.panta izriet – jo lielāks ir izdienas stāžs, jo lielāku izdienas pensiju persona saņem. Līdz ar to visi apdrošināšanas periodi ir ietekmējuši pieteicēja Krievijas Federācijas izdienas pensijas apmēru.
[3.7] Nav pamatots pieteicēja viedoklis, ka izdienas pensija nav uzskatāma par valsts pensiju. Saskaņā ar Krievijas Federācijas 1993.gada 12.februāra likuma „Par pensiju nodrošināšanu personām, kuras bijušas karadienestā vai dienējušas iekšlietu iestādēs, un šo personu ģimenēm" 10.pantu šīs izdienas pensijas tiek izmaksātas no federālā budžeta, līdz ar to tās ir uzskatāmas par valsts pensiju. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments ir norādījis, ka Latvijā ar jēdzienu „valsts pensija" tiek apzīmēta arī „izdienas pensija".
[3.8] Saskaņā ar Līguma 3.panta 3.punktu tas neattiecas uz Līgumslēdzēju Pušu bruņoto spēku un citu saskaņā ar Līgumslēdzēju Pušu tiesību aktiem izveidoto militāro formējumu militārpersonām, iekšlietu sistēmās komandējošā un ierindas sastāva personām, viņu ģimenes locekļiem, kā arī Latvijas Republikā – uz personām, kuru pensiju nodrošinājums nav īstenots valsts sociālās apdrošināšanas sistēmas ietvaros, Krievijas Federācijā – uz personām, kuras pensiju nodrošināšanas jomā ir pielīdzinātas minētajām amatpersonām.
Tā kā pieteicējs ir bijis Krievijas Federācijas militārpersona, Līguma nosacījumi uz viņu nav attiecināmi.
[3.9] Satversmes tiesa ir atzinusi, ka, lai gan tiesības uz pensijas izmaksu uzskatāmas par īpašumu Satversmes 105.panta izpratnē, sociālo tiesību jomā šīs tiesības nevar tikt aizsargātas tādā pašā mērā, kā īpašuma tiesības to „klasiskajā" izpratnē, jo valstij attiecībā uz īpašuma tiesībām sociālo tiesību jomā ir piešķirama plaša rīcības brīvība. Īpašuma tiesību ierobežošana, ja tā ir pamatota ar sabiedrības interesēm, ir pieļaujama, līdz ar to nav konstatējams arī Eiropas Padomes Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 1.protokola 1.panta pārkāpums.
Satversmes 109.pantā garantētās tiesības var ierobežot. Ierobežojums saņemt divas pensijas par vienu un to pašu apdrošināšanas periodu ir noteikts ar likumu, un tam ir leģitīms mērķis – sociālās apdrošināšanas budžeta ilgtspējas nodrošināšana. Nav konstatējams, ka pieteicējam vispār tiktu liegts sociālā nodrošinājuma sistēmas atbalsts, jo viņš saņem Krievijas Federācijas izdienas pensiju. Turklāt saskaņā ar Vienošanos Krievijas Federācijas ir valsts, kurai primāri jānodrošina pieteicēja kā militārpersonas tiesības uz pensiju un citiem pabalstiem.
[3.10] Tā kā konkrētajā gadījumā nepastāv šaubas par likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42.1punkta normas atbilstību Satversmei vai starptautisko tiesību normām, nav pamata vērsties Satversmes tiesā ar pieteikumu.
[4] Par Administratīvās rajona tiesas spriedumu pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību, kurā papildus pieteikumā un tā papildinājumā minētajam norādīts, ka lieta nav izskatīta vispusīgi, objektīvi, pieteicēja argumenti nav vērtēti vai izvērtēti nepareizi. Nepamatoti piemērota Administratīvā procesa likuma 85.panta otrā daļa, jo pieteicējs līdz atcelt viņam nelabvēlīgu lēmumu. Spriedumā nav ņemtas vērā Administratīvās apgabaltiesas atziņas līdzīgās lietās un Satversmes tiesas atziņas.
[5] Paskaidrojumā par apelācijas sūdzību aģentūra paudusi viedokli, ka apelācijas sūdzība nav pamatota, bet pieteikums ir noraidāms. Aģentūra uzsver, ka Vienošanās 9.pants piešķir tiesības, nevis uzliek pienākumu piešķirt un izmaksāt pensiju par Latvijas Republikas līdzekļiem. Personai jāapzinās, ka, izvēloties saņemt Latvijas pensiju, Krievijas izdienas pensijas izmaksa tiks pārtraukta. Viens no starptautisko līgumu sociālās drošības jomā pamatprincipiem ir tāds, ka par vienu un to pašu apdrošināšanas stāžu pensiju vai pabalstu piešķir tikai viena valsts. Aģentūra par plānoto rīcību pārskatīt Latvijas Republikas vecuma pensijas informēja Krievijas Federāciju, kura iecerētajam risinājumam neiebilda.
[6] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmajai daļai apelācijas instances tiesa administratīvo lietu izskata rakstveida procesā.
Motīvu daļa
[7] Izvērtējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms.
[8] Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tādēļ Administratīvā apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas spriedumā konstatētajiem faktiem un

motivācijai, to neatkārtojot.
Papildus Administratīvā apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.
[9] Pieteicēja apgalvojums, ka likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42.1punkts piemērojams tikai gadījumos, kad citas valsts pensija ir piešķirta pēc Latvijas vecuma pensijas piešķiršanas, nav pamatots.
Likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42.1punkts noteic – ja personai ir piešķirta citas valsts pensija par apdrošināšanas periodiem, kas ņemti vērā, piešķirot vai pārrēķinot Latvijas pensiju, Latvijas pensija pārrēķināma vai tās izmaksāšana pārtraucama, šos periodus izslēdzot, ja Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 29.aprīļa regulā (EK) Nr.883/2004 par sociālā nodrošinājuma sistēmu koordinēšanu vai Saeimas apstiprinātajos starptautiskajos līgumos nav noteikts citādi.
Administratīvās apgabaltiesas ieskatā no šīs normas, to gramatiski interpretējot, izriet, ka tā ir piemērojama gan gadījumos, kad vispirms ir piešķirta citas valsts pensija, gan arī gadījumos, kad vispirms ir piešķirta Latvijas pensija. Par to jo īpaši liecina normā lietotie vārdi „ir piešķirta", nevis, piemēram, „tiek piešķirta", kas norādītu uz to, ka Latvijas pensijas pārrēķināšana vai izmaksas pārtraukšana ir pieļaujama tikai tad, ja citas valsts pensija ir piešķirta pēc tam, kad ir piešķirta Latvijas pensija. Arī Augstākā tiesa ir uzsvērusi, ka likumdevēja griba, papildinot likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumus ar 42.1punktu, bijusi izslēgt ikvienu iespēju, kad par vienu un to pašu laikposmu persona saņem vairākas pensijas, neatkarīgi no tā, kuras valsts pensija piešķirta pirmā (sk., piem., Augstākās tiesas 2015.gada 11.septembra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr.SKA-1081/2015 6.punktu).
Līdz ar to likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42.1punkts ir attiecināms uz pieteicēju.
[10] Vienlaikus likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42.1punkts paredz izņēmuma gadījumus, kad Latvijas pensijas pārrēķināšana nav pieļaujama.
Pieteicēja gadījumā nav piemērojama šajā normā nosauktā Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 29.aprīļa regula (EK) Nr.883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu. Arī pieteicējs uz to nav norādījis.
Pieteicējs ir norādījis, ka konkrētajā gadījumā ir piemērojams Līgums, kura normas neparedz to abu valsts pensiju, kas bija piešķirtas pirms līguma spēkā stāšanās 2011.gada 19.janvārī, pārrēķināšanu.
Administratīvās apgabaltiesas ieskatā Līguma 3.panta trešās daļas noteikums, ka Līgums neattiecas uz Līgumslēdzēju Pušu bruņoto spēku un citu saskaņā ar Līgumslēdzēju Pušu tiesību aktiem izveidoto militāro formējumu militārpersonām, kā arī Krievijas Federācijā uz personām, kuras pensiju nodrošināšanas jomā ir pielīdzinātas minētajām militārpersonām, ir interpretējams tādējādi, ka Līgums nav attiecināms uz personām, kuras saņem izdienas pensijas kā bijušās militārpersonas, jo tās ir pielīdzinātas militārpersonām. Jēdzienu „militārpersona" nav pamata interpretēt šauri (sk. Augstākās tiesas 2015.gada 18.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-99/2015 10.punktu), proti, uzskatīt, ka Līguma 3.panta trešajā daļā ir noteikts ierobežojums Līgumu attiecināt tikai uz aktīvajā militārajā dienestā esošām personām.
Tā kā lietā nav strīda par to, ka pieteicējs bija Krievijas Federācijas militārpersona un šobrīd saņem Krievijas Federācijas izdienas pensiju kā bijusī militārpersona, pieteicēja gadījumā Līgums nav piemērojams.
[11] Nav pamatots arī pieteicēja arguments, ka konkrētajā gadījumā nav piemērojama Vienošanās.
Saskaņā ar Vienošanās 9.pantu gadījumos, kad persona saņem pensiju no abām valstīm, tiesības apturēt pensijas izmaksu ir noteiktas tieši Krievijas Federācijai. Vienlaikus, tā kā Vienošanās neregulē jautājumus par Latvijas pensijas piešķiršanu, pārskatīšanu, pārrēķināšanu, Latvijai nav šķēršļu pārskatīt savas piešķirtās pensijas atbilstoši nacionālajām tiesību normām (sk. Augstākās tiesas 2015.gada 18.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-99/2015 11.punktu). Kā jau norādīts, likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42.1punkts noteic ierobežojumu personai saņemt vecuma pensiju par tādu periodu, par kuru pensiju tai izmaksā cita valsts.
Turklāt Administratīvajai apgabaltiesai nav šaubu par to, ka Vienošanās 9.pantā lietotie vārdi „tiesības uz pensijas nodrošinājumu saskaņā ar Latvijas Republikas likumdošanas aktiem" paredz ierobežojumu par vienu un to pašu laika periodu saņemt izdienas pensiju no Krievijas Federācijas un jebkāda cita veida pensiju, ne tikai militāro, no Latvijas Republikas. Līdz ar to ir noraidāms pieteicēja arguments, ka Vienošanās paredz aizliegumu par vienu un to pašu periodu abās valstīs maksāt tieši militārās pensijas.
[12] Attiecībā uz pieteicēja norādīto, ka ir ierobežotas viņam Satversmē garantētās tiesības uz sociālo nodrošinājumu, Administratīvā apgabaltiesa konkrētajā gadījumā ierobežojums saņemt divas pensijas par vienu un to pašu apdrošināšanas periodu ir noteikts ar likumu, un tam ir leģitīms mērķis – sociālās apdrošināšanas budžeta ilgtspējas nodrošināšana. Noteiktais ierobežojums atzīstams par samērīgu, jo pieteicējam nav atņemtas tiesības uz sociālo nodrošinājumu, tas ir, viņš joprojām saņem Krievijas Federācijas izdienas pensiju, turklāt vecuma pensijas un piemaksas pie pensijas izmaksa tika pārtraukta, neatprasot līdz tam saņemtās summas.
Jāņem arī vērā, ka gadījumos, kad personām tiek pārtraukta Latvijas vecuma pensijas izmaksa vai veikts tās pārrēķins sakarā ar konstatēto, ka personas par kādu laika periodu saņem arī Krievijas Federācijas izdienas pensiju, netiek pārkāpts ne tiesiskās paļāvības princips, jo tiesību normas nekad nav paredzējušas personas tiesības vienlaicīgi saņemt divu valstu pensijas, ne vienlīdzības princips, jo persona neatrodas salīdzināmos apstākļos ar tām personām, kas papildus pensijai saņem cita veida ienākumus, kas nav sociālās apdrošināšanas sistēmas izmaksas (sk. Augstākās tiesas 2015.gada 11.septembra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr.SKA-1081/2015 6.punktu).
[13] Pieteicējs apelācijas sūdzībā iebilst, ka pirmās instances tiesa nepamatoti piemērojusi Administratīvā procesa likuma 85.panta otro daļu, kurā ir nosaukti apstākļi, pastāvot kuriem iestāde var atcelt adresātam labvēlīgu tiesisku administratīvo aktu.
Pieteicējs apelācijas sūdzībā pamatoti norādījis, ka viņš ir pārsūdzējis viņam nelabvēlīgu administratīvo aktu (pārsūdzēto lēmumu). Taču ar šo lēmumu ir atcelti iepriekš izdoti pieteicējam labvēlīgi tiesiski administratīvie akti par vecuma pensijas un piemaksas pie vecuma pensijas piešķiršanu. Līdz ar to tiesai, vērtējot, vai aģentūra pamatoti atcēlusi pieteicējam labvēlīgus administratīvos aktus, bija jānoskaidro, vai pastāv kāds no Administratīvā procesa likuma 85.panta otrās daļas apstākļiem, kas pieļauj to darīt. Tā kā aģentūra pārsūdzēto lēmumu pamatojusi ar likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42.1 punktu, tiesa pamatoti norādījusi, ka konkrētajā gadījumā pārsūdzētais lēmums vērtējams atbilstoši Administratīvā procesa likuma 85.panta otrās daļas 1.punktam, kas paredz, ka adresātam labvēlīgu tiesisku administratīvo aktu var atcelt, ja tiesību norma paredz tā atcelšanu.
[14] Nav arī nozīmes citiem pieteicēja argumentiem, jo to izvērtējums nevar ietekmēt apgabaltiesas secinājumu par pārsūdzēto lēmumu kā tiesisku administratīvo aktu, līdz ar to no tiesību viedokļa nenozīmīgus pieteicēja argumentus apgabaltiesa detalizēti neatrunā.
Atbilstoši Augstākās tiesas atziņām, tiesas pienākums argumentēt tās nolēmumu nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu. Tiesnešiem ir jāuzklausa argumenti, bet viņiem ir atļauts izvērtēt tos argumentus, kurus uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa. Tikai tad, ja tiesa neanalizē kādu būtisku vai izšķirošu argumentu, tā pieļauj pārkāpumu (sk., piemēram, 2004.gada 23.novembra sprieduma lietā Nr. SKA-216 8.punktu, 2006.gada 28.februāra sprieduma lietā Nr. SKA-54 12.punktu, 2010.gada 11.marta sprieduma lietā Nr.SKA-66/2010 14.punktu; 2012.gada 24.februāra sprieduma lietā Nr.SKA-64/2012 12.punktu).
Par nenozīmīgu apgabaltiesa atzīst pieteicēja argumentu, ka spriedumā nav ņemtas vērā Administratīvās apgabaltiesas atziņas līdzīgās lietās.
Administratīvā apgabaltiesa norāda, ka Augstākā tiesa jau vairākās lietās ir atzinusi, ka aģentūrai ir tiesības pārtraukt vecuma pensijas un piemaksas pie vecuma pensijas izmaksu vai veikt to pārrēķinu (sk., piem., Augstākās tiesas 2015.gada 18.jūnija spriedumu lietā Nr.SKA-99/2015, 2015.gada 26.jūnija lēmumu lietā Nr.SKA-166/2015, 2015.gada 26.jūnija lēmumu lietā Nr.SKA-229/2015, 2015.gada 29.jūnija lēmumu lietā Nr.SKA-837/2015,

2015.gada 29.jūnija lēmumu lietā Nr.SKA-891/2015, 2015.gada 11.septembra lēmumus lietās Nr.SKA-1081/2015, Nr.SKA-1141/2015, Nr.SKA-1147/2015), līdz ar to šādu lietu kategorijā ir izveidojusies stabila judikatūra, kuras atziņas ir ņemamas vērā, izskatot šo lietu.
Rezolutīvā daļa
Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa
nosprieda
noraidīt /pers. A/ pieteikumu par Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2013.gada 3.maija lēmuma Nr.11-8/4384 atcelšanu.
Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente I.Kaļiņina

Tiesnese S.Liniņa

Tiesnese